

Ilmastoystävällinen kouluruoka ja Kouluruoka 2030 -toimintamalli

KIVAT – Kuntalaisten ilmastotoimien vauhdittamisen toimintamallit -hankkeessa on luotu uusi toimintamalli, jonka tavoitteena on edistää Kouluruoka 2030 -mallin käyttöönottoa ja juurruttaa se pysyväksi osaksi koulun arkea. **Kouluruoka 2030 -mallin on luonut ruokajärjestelmätutkija Teea Koretetmäki yhdessä Muuramen kunnan ruokapalvelujen kanssa vuonna 2019.**

Kouluruoka 2030 -mallissa vähennetään kouluruoan ilmastovaikutuksia uusimalla reseptejä, uudistamalla lisäkkeitä, joiden päästöt ovat suuret (riisi, juusto, muna, lihapiirakka jne.) sekä lisäämällä vähäpäästöisten kasvis- ja järvikalaruokien määrää listalla. Tämä tapahtuu helposti ottamalla valmiiksi suunniteltu kuuden viikon ruokalista esim. asteittain käyttöön niin, että vuonna 2030 lista on kokonaan käytössä ja kouluruokailun päästöt on ainakin puolitettu. Lista suosii suomalaista ja lähiruokaa, se sopii suurkeittiöihin, täyttää ravitsemussuositukset, on terveellinen ja ilmastoystävällinen sekä kustannuksiltaan hyväksyttävissä. Toimintamalli edistää lisäksi uutta toimintakulttuuria, jossa toimintaan otetaan mukaan ruokapalveluhenkilökunnan lisäksi oppilaat ja opettajat, jotka oppivat samalla, miten minimoida kouluruokailuiden hiilidioksidipäästöt.

Kunta/kaupunki ja koulu voivat käyttää mallia konkreettisenä työkaluna, jolla viedään ilmastotyötä käytäntöön ja toteutetaan kestävien/vastuullisten julkisten hankintojen ohjelmia.

Malli tarjoaa yhden tavan konkretisoida kunnan ilmastositoumuksia esim. Sitoumus 2050, kestävä kuntastrategia, jne. Lisäksi malli tukee julkisten ruokapalveluiden kehittämistä uusien ravitsemussuositusten suuntaan, joissa on huomioitu sekä ravitsemusnäkökulmat että ympäristö.

Mallissa on luotu ruokapalveluille infopaketti, jossa on askelmerkit mallin käyttöönoton helpottamiseksi sekä tietopaketti, jossa kerrotaan ruokapalveluammattilaisten toiminnan vaikutuksista ja keinoista, joilla voidaan vähentää päästöjä. Kouluille on tuotettu Ilmastoystävällinen kouluruoka -teemaviikon järjestämisohje materiaaleineen. Teemaviikko on hyvä tapa tutustuttaa sekä koululaisia, opettajia, ruokapalveluhenkilökuntaa, vanhempia, muita kuntalaisia ja päättäjiä ilmastoystävälliseen kouluruokaan ja Kouluruoka 2030 -malliin, auttaa voittamaan ennakkoluuloja ja opetella toimimaan yhdessä tavoitteen saavuttamiseksi.

Tutustumalla Ilmastoystävällinen kouluruoka ja Kouluruoka 2030 -mallin [Prezi-esitykseen](#), saatte mallista ja siihen tuotetuista materiaaleista tarkemman kokonaiskuvan.

Kouluruoan vaikutus Suomen päästöihin on huomattava sekä toiminnan mittakaavan vuoksi (noin 900 000 annosta/koulupäivä) että kasvatuksellisten vaikutusten kautta. Tehkää tarvittavat päätökset kunnan koulun/koulujen osallistumisesta mallin toteutukseen ja tiedottakaa päätöksestä mahdollisimman laajasti.